HAZRETİ EBÛ BEKR-İ SIDDÎK

Peygamberlerden sonra, Eshâb-ı kiramın ve insanların en üstünü. Asıl adı Abdullah bin Ebû Kuhâfe bin Âmir bin Amr bin Ka'b bin Sa'd bin Teym bin Mürre'dir. Babasının adı Osman olup, Kuhâfe lakabıyla meşhûrdur. Annesinin adı ise Selmâ binti Sahr'dır. Ümmül-Hayr lakabıyla tanınmaktadır. Hazreti Ebû Bekir, Peygamber Efendimizden 2 yıl 3 ay küçüktür. Fil vak'asından sonra m. 573 yılında dünyâya gelmiştir. Müslüman olmadan önce adı, Abdüluzzâ veya Abdulkâ'be idi. Peygamberimize (aleyhisselâm) îmân ettikten sonra O'nun ismini "Abdullah" olarak değiştirdi. 38 yaşında müslüman olmakla şereflenen Hazreti Ebû Bekir; Peygamber efendimizin vefât ettiği gün halife seçildi. Hilâfeti 2 sene 3 ay 10 gün sürdü. 63 yaşında iken hicretin 13 (m. 634) yılında Cemaziyelâhir ayının yedisinde Pazartesi günü hastalandı. 15 gün hasta olarak yattıktan sonra vefât etti. Vasıyyeti üzerine, hanımı Esma yıkadı. Cenâze namazını Hazreti Ömer kıldırdı. Peygamber efendimizin kabrinin bulunduğu Hücre-i Se'âdete defn edildi.

Ebû Bekir (radıyallahü anh) Aşere-i Mübeşşerenin yani Cennetle müjdelenen on sahabenin birincisidir. Peygamber efendimizin kayınpederi, Hazreti Âişe'nin babasıdır. Ebû Bekir (radıyallahü anh)'ın Resûlullah efendimize fevkalâde sadâkat ve sevgisi vardı. Vefâtına, Peygamberimizden (aleyhisselâm) ayrıldığından duyduğu aşırı üzüntüsü, gammı ve hasreti sebep olmuştur. Çünkü O'na karşı olan, sevgisi ve bağlılığı kelimelerle tarif edilemiyecek kadar çoktur.

Peygamber efendimiz de, Ebû Bekir'i (radıyallahü anh) çok severdi. O'nun için bizzat kendisine "Sen Allahü teâlânın Cehennemden atîki (yâni azâd ettiği kimse)sin" ve "Cehennemden atîk olan (âzâd edilmiş kimse) görüp sevinmek isteyen kimse, Ebû Bekir'e baksın" buyurması bunun bir alâmetidir. Bir rivâyette de, Ebû Bekir'in annesi Ümmül Hayr-ı Selmâ'nın bir iki evladı olmuş ise de hiçbirisi yaşamamış olduğundan, Hazreti Ebû Bekir doğduğu zaman, annesi kucağına alıp, Kâ'beye götürmüş ve yaşaması için "Allahım bu çocuğu ölümden Âzâd edip bana bağışla!" diye duâ eyleyince; Kâ'be'nin her yanında "Yâ Emetellah, sana müjdeler olsun ki, çocuğun yaşayacak, seni pek sevindirecek Tevrat'da adı Sıddîk olarak bildirildi" nidası geldi. Oradakilerin hepsi bunu duydular. Bu sebeple de Atîk ismini verdiler. Yahud, soy ve sopunda ayıp ve kusur sayılabilecek herhangi bir şey görülmediği için bu lakabı vermişlerdir, denildi.

Hazreti Ebû Bekir, ilk imâna gelen, müslümanlıkla şereflenen hür erkektir. Kadınlardan ilk imâna gelen Hazreti Hadîce, kölelerden Zeyd bin Harise ve çocuklardan Hazreti Ali'dir. Müslüman olmadan evvel, gençliğinde de Resûlullah'ın (aleyhisselâm) arkadaşı idi. Büyük bir tüccârdı. Bütün malını, evini barkını Resûlullah'ın uğrunda harcadı. Ebû Bekir (radıyallahü anh), İslâmiyeti kabûl etmesine kadar geçen 38 senelik hayatında asla içki kullanmamış, putlara tapmamış, her türlü sapıklıktan, hurafelerden kaçınmış, iffetiyle ve güzel ahlâkı ile tanınmış bir kişiydi. Kavmi arasında sevilen ve saygı gösterilen birisi olup, fakîrlere yardım eder, muhtaç olanları gözetirdi. Dürüst bir tüccârdı. Herkesin ona sonsuz bir itimadı vardı.

Hazreti Ebû Bekir'e Resûl-i Ekrem (aleyhisselâm), Peygamberliğini bildirip müslüman olmasını teklif ettiği zaman, hiç tereddüt etmeden İslâmiyeti kabûl etmişti. Babası, annesi, çocukları ve torunları da müslümanlığı kabûl etti. Peygamberimizi görüp Eshâb-ı kiramdan olmakla şereflendiler. Eshâb-ı kiramdan hiçbiri, böyle bir şerefe nail olmamıştır.

O'nun müslüman oluşu hakkında bildirilen haberler çeşitlidir. Şöyle ki; Hazreti Ebû Bekir, İslâmiyeti kabûl etmeden yirmi sene önce, bir rüya görmüştü: "Gökten dolunay inip, Kâ'be-i muazzama'ya gelmiş ve sonra parça parça olmuş, parçalardan her biri, Mekke evlerinden biri üzerine düşmüş, sonra bu parçalar bir araya gelerek gök yüzüne yükselmişti. Ebû Bekir'in (radıyallahü anh) evine düşen parça ise, gök yüzüne yükselmemişti. Hadîseyi gören Ebû Bekir (radıyallahü anh) hemen evin kapısını kapamış sanki bu ay parçasının gitmesine mani olmuştu."

Ebû Bekir (radıyallahü anh) heyecanla rüyadan uyanmış, sabah olunca, hemen, yahûdi âlimlerinden birisine koşup, rüyasını anlatmıştı. O âlim cevabında: "Bu karışık rüyalardan biridir, onun için tabir edilmez" demişti. Fakat bu rüya, Ebû

Bekir'in (radıyallahü anh) zihnini kurcalamaya devam etmiş, yahûdinin cevabı, O'nu tatmin etmemişti. Bundan dolayı bir zaman sonra ticâretlerinden birinde, yolu rahib Bahîra'nın diyarına uğramıştı. Gördüğü rüyasının tabirini Bahîra'dan istemiş ve şu cevabı almıştı. Bahîra: "Sen neredensin?" dedi. Hazreti Ebû Bekir "Kureyştenim" diye cevap verince, Bahîra: "Mekke'de bir peygamber ortaya çıkıp hidâyet nûru, Mekke'nin her yerine ulaşacak, sen hayatında O'nun veziri, vefâtından sonra da, halifesi olacaksın" deyince Ebû Bekir (radıyallahü anh) bu cevaba çok hayret etmişti. Hatta rahib, O'na şöyle demişti: "Çabuk, şimdi O'na ulaş. Şu anda vahy geldi. Mûsâ aleyhisselâmın da Rabbi olan Allah hakkı için, herkesten önce îmân eyle!" Ebû Bekir (radıyallahü anh) bu rüyasını ve tabirlerini, Peygamber efendimiz, (aleyhisselâm) peygamberliğini açıklayıncaya kadar kimseye söylememişti.

Peygamber efendimiz (aleyhisselâm), peygamberliğini açıklayınca, Ebû Bekir (radıyallahü anh) hemen Peygamber efendimize koşup, "Peygamberlerin, peygamberliklerine delîlleri vardır, senin delîlin nedir?" diye suâl etmişti. Peygamber efendimiz (aleyhisselâm) cevabında: "Bu nübüvvetime delîl, o rüyadır ki, bir yahûdi âlimden tabirini istedin. O âlim karışık rüyadandır, itibar edilmez dedi. Sonra Bahîra rahib doğru tabir etti." buyurarak, Ebû Bekir'e (radıyallahü anh) hitaben: "Ey Ebû Bekir! Seni Hüdâya ve Resûlüne davet ederim."buyurmuştu. Bunun üzerine Hazreti Ebû Bekir, "Şehâdet ederim ki, sen Allahü teâlânın resûlüsün ve senin peygamberliğin hakdır ve cihanı aydınlatan bir nûrdur." diyerek, O'nu tasdîk edip müslüman olmuştu.

Hazreti Ebû Bekir'in müslüman oluşu, şu şekilde de ifâde edilmiştir: Muhammed aleyhisselâma peygamberlik emri geldiğinde, "Bu sırrı kime söyleyebilirim, bu işi kime açıklayabilirim" diye düşünmüştü. Peygamber efendimizin, Ebû Bekir (radıyallahü anh) ile, yakın arkadaşlığı ve bu sebeple de O'na karşı pek fazla sevgisi vardı. Ayrıca Ebû Bekir (radıyallahü anh) çok akıllı ve doğruyu görüp seçebilmesiyle de meşhûrdu. Bunun için, Peygamber efendimiz (aleyhisselâm) nübüvvet sırrını O'na açmayı tasarlamıştı. Sabahleyin, Ebû Bekir'e (radıyallahü anh) varmak ve bu sırrı O'na açmak maksadıyla evden çıkmıştı.

O gece, Peygamber efendimiz böyle düşünürken, Ebû Bekir (radıyallahü anh) da şöyle düşünüyordu: "Baba ve dedelerimizin seçtiği din, hiç uygun değildir. Zira, hiçbir zarar ve fayda vermeye kadir olmayan bir heykele ibâdet etmek, akıllıca bir iş değildir. Yerin ve göğün yaratıcısı buna râzı olmaz. Bu düşünceyi ise, Muhammed'den (aleyhisselâm) başkasına arz etmek lâyık değildir. Zira, olgun ve akıllı, doğru görüşlü olduğu tecrübe edilmiştir. Yarın, ziyâret için O'na varayım, bu hâli arz edeyim. O ne derse, öyle amel edeyim!" Bu düşünce ile Ebû Bekir (radıyallahü anh) sabahlamış, Peygamber efendimize varmak için evden çıkıp, yolda karşılaşmışlar, birbirlerine karşı "Sözleşmeden birleştik" demişlerdi. Resûl-i Ekrem (aleyhisselâm) şöyle söze başlamışlar: "Bir meşveret için, sana geliyordum." Ebû Bekir (radıyallahü anh) da: "Ben de, bir fikir sormak için yanınıza geliyordum" dedi. Resûlullah (aleyhisselâm)"Söyle yâ Ebâ Bekir" buyurdular. Ebû Bekir (radıyallahü anh): "Sen her işte öndersin, önce sen söyle!" dediler. Peygamber efendimiz: "Dün, bana bir melek görünüp, Hak teâlâdan (Halkı dine davet eyle!) diye emir getirdi. Ben endişede kaldım. Bugün sana geldim. Seni, İslâm dinine davet ederim. Ne dersin?" buyurdular. Ebû Bekir (radıyallahü anh): "İslâmiyete önce beni kabûl eyle! Çünkü, dün gece sabaha kadar bu fikirde idim. Şimdi ise bu sözü işittim" dedi. Peygamber efendimiz (aleyhisselâm) buna çok sevinip, Ebû Bekir'e (radıyallahü anh) İslâmiyyeti anlattılar. Ebû Bekir (radıyallahü anh) da kabûl edip, mü'minlerin serdârı oldu.

Diğer bir rivâyette ise Hazreti Ebû Bekir, Peygamber efendimize peygamberlik gelmeden önce ticâret maksadıyla Yemen'e gitmişlerdi. Bu seferlerinde, Yemen'de bulunan, Ezd kabilesinden, çok kitap okumuş ve ömrü üçyüzdoksan yıla ermiş bulunan bir ihtiyâra rastlamıştı. Bu ihtiyâr Hazreti Ebû Bekir'e bakıp: "Zannederim ki sen, "Mekke halkındansın" deyince, Ebû Bekir (radıyallahü anh) "Evet, öyledir" demiş ve aralarında şu konuşma geçmişti. İhtiyâr: "Sen Kureyşten misin?" "Evet!" "Benî Temimden misin?" Evet!. "Bir alâmet daha kaldı." Nedir? diye sormuşlar "Karnını aç, göreyim." "Bundan maksadın nedir, söyle?" "Kitaplarda okudum ki, Mekke'de bir Peygamber gelir. O'na, iki kimse yardımcı olur. Biri genç, diğeri ihtiyârdır. Genç olanı, nice zorlukları kolaylığa çevirir. Çok belâları giderir. O ihtiyâr kişi ise, beyaz benizli, ince belli olup, karnı üzerinde bir siyah ben vardır. Zannederim ki, o kimse sensin. Karnını aç, göreyim" dedi. Ebû Bekir (radıyallahü anh) da açmış; göbeği üzerindeki siyah beni görünce, "Vallahi o kimse sensin" deyip, Ebû Bekir'e bir çok vasıyyetlerde bulunmuştu. Ebû Bekir (radıyallahü anh), işini bitirince, vedalaşmak, için ihtiyârın huzûruna varmış, Peygamber efendimiz hakkında bir kaç beyit söylemesini ondan istemiş, bunun üzerine ihtiyâr, oniki beyt okumuş, Ebû Bekir (radıyallahü anh)'da bunları ezberlemişti.

Ebû Bekir (radıyallahü anh) seferden Mekke-i mükerreme'ye dönünce, Ukbe İbni Ebû Mu'ayt, Şeybe, Ebû Cehil, Ebü'l Bühterî gibi, Kureyşten ileri gelen kimseler, O'nu ziyârete evine gelmişlerdi. Ebû Bekir onlara hitaben: "Aranızda hiçbir hâdise oldu mu?" buyurmuş. Cevaplarında: "Bundan daha garip bir hâdise olur mu ki, Ebû Tâlib'in yetimi, peygamberlik dâvası ediyor ve sizler, baba ve dedeleriniz, bâtıl dindensiniz diyor. Eğer hatırın olmasaydı, O'nu bu zamana kadar sağ bırakmazdık. Sen O'nun iyi dostusun, bu işi sen hallet" demişlerdi. Ebû Bekir (radıyallahü anh) onlardan özür dileyerek, oradan ayrılmış, Peygamber efendimizin (aleyhisselâm) Hadîce'nin (radıyallahü anha) evinde olduğunu öğrenip, varıp kapıyı çalmış, Peygamber efendimiz kendilerini karşılayınca: "Yâ Muhammed (aleyhisselâm), senin hakkında söylenilenler nedir?" demiş. Peygamber efendimiz (aleyhisselâm) "Ben Hak teâlânın peygamberiyim. Sana ve bütün Âdemoğullarına gönderildim, îmân getir ki, Hak teâlânın rızâsına vâsıl olasın ve canını Cehennemden koruyasın" buyurdular. Ebû Bekir (radıyallahü anh) buna delîl nedir? deyince, Peygamber efendimiz (aleyhisselâm) "O, Yemen'de gördüğün ihtiyârın hikâyesi delîldir", buyurdular. Ebû Bekir (radıyallahü anh): "Ben Yemen'de pek çok ihtiyâr ve genç gördüm" dedi. Peygamber efendimiz (aleyhisselâm) cevabında: "O ihtiyâr ki, sana oniki beyit emânet verdi ve bana gönderdi" diyerek o beyitlerin hepsini okudu. Ebû Bekir (radıyallahü anh) bunu sana kim haber verdi, deyince; cevabında; "Benden evvelki peygamberlere gelen melek haber verdi" buyurdular. Bunu söyler söylemez, elini bana ver deyip, mübârek elini tutmuş, "Eşhedü en lâ ilahe illallah ve Eşhedü enne Muhammeden Resûlullah" diyerek müslüman olmuştur. Hayatında ilk defa duyduğu, yüksek bir sevinçle evine müslüman olarak dönmüştür. Nitekim bir hadîs-i şerîfte: "Her kime imânı arz ettiysem, yüzünü buruşturur, tereddütle bakardı. Ancak Ebû Bekr-i Sıddîk (radıyallahü anh)imânı kabûl etmekte hiç tereddüt ve duraklama etmedi." buyurulmuştur.

Hazreti Ebû Bekir, müslüman olunca, hemen çok sevdiği arkadaşlarına gitti. Onları da, müslüman olmaları için ikna etti. Eshâb-ı kiramın ileri gelenlerinden ve Cennetle müjdelenenlerden olan Osman bin Affân, Talha bin Ubeydullah, Zübeyr bin Avvâm, Abdurrahmân bin Avf, Sa'd İbni Vakkâs, Ebû Ubeyde bin Cerrah gibi yüksek şahsiyetler onun tavsiyesi ile müslüman olmuşlardır.

İslâmiyeti kabûl eden Hazreti Ebû Bekir'i dininden vazgeçirmek için Kureyş müşriklerinin azılı pehlivanlarından Nevfel bin Adviye, bir ipe bağlayıp işkence etmeye başladı. Kendi kabilesi olan Benî Teym, bunu gördükleri halde aldırış etmediler. Birgün Resûlullah efendimiz, yeni müslüman olanlardan birkaçı ile Erkam bin Erkam'ın (radıyallahü anh) Safa tepesindeki evinde oturuyorlardı. Başta Hazreti Ebû Bekir olmak üzere, hepsi bu yeni dinin müşriklere açıklanmasını arzuladıklarını bildirdiler. Henüz açıkça tebliğ edilmek emri verilmemişti. Peygamber efendimiz de: "Ey Ebû Bekir! Bizim sayımız henüz az. Bu işe yetmeyiz" buyurdu ise de, Ebû Bekir'in ve arkadaşlarının arzularının çokluğundan onları kıramadı. Hemen Mescid-i Haram'ın bir tarafına topluca oturdular. O sırada müşrikler de orada toplu halde bulunuyorlardı. Hazreti Ebû Bekir ayağa kalktı. Putlardan yüz çevirip, Allahü teâlâya ve O'nun Peygamberi Muhammed aleyhisselâma inanmanın lâzım olduğunu anlatmaya başlayınca, müşrikler hep birden Ebû Bekir'e ve arkadaşlarına saldırdılar. Yumruk ve tekmelerle ortalığı, alt üst ettiler. Hazreti Ebû Bekir'i fenâ halde tartaklayıp dövdüler. Utbe bin Rebîa, demirli ayakkabılarını Ebû Bekir'in (radıyallahü anh) yüzüne çarpa çarpa yüzünü gözünü kanlar içinde bıraktı, bilinmez hale getirdi. Benî Teym kabilesine mensûb olan kişiler yetişip ayırmasaydılar öldürünceye kadar dövmeye devam edeceklerdi. Kabilesinden olan kişiler bitkin ve perişan bir hale gelen Hazreti Ebû Bekir'i bir çarşafın içine koyarak evine götürdüler. Hemen geri dönüp Kâ'beye geldiler: "Eğer Ebû Bekir ölecek olursa, yemîn olsun ki, biz de Utbe'yi gebertiriz!" dediler ve yine Hazreti Ebû Bekir'in yanına gittiler.

Hazreti Ebû Bekir, uzun bir süre kendine gelemedi. Babası ve Benî Teym'liler, O'nu ayıltmak için çok uğraştılar. Ancak akşama doğru kendine gelebildi, gözlerini açar açmaz, ezik bir sesle: "Resûlullah ne yapıyor? O, ne haldedir? Ona da dil uzatmışlar, hakaret etmişlerdi" diyebilmişti; Annesi Ümm-ül-Hayr'a dediler ki: "Sor bakalım, birşey yer veya içer mi?" Hazreti Ebû Bekir'in yemeğe ve içmeğe ne isteği vardı, ne de bir gücü! Ev, tenhalaşınca annesi ona: "Ne yersin, ne içersin?" diye sordu. Hazreti Ebû Bekir gözlerini açtı ve "Resûlullah ne haldedir, ne yapıyor?" dedi. Annesi, "Vallahi arkadaşın hakkında hiçbir bilgim yok!" dedi. Ebû Bekir (radıyallahü anh): "Hattâb'ın kızı Ümmü Cemil'e git, Resûlullah'ı ondan sor!" dedi. Annesi Ümm-ül-Hayr, kalkıp Ümmü Cemil'in yanına gitti ve: "Oğlum Ebû Bekir, senden Abdullah'ın oğlu Muhammed'i (aleyhisselâm) soruyor. Acaba ne haldedir?" Ümmü Cemil de: "Benim ne Muhammed (aleyhisselâm), ne de Ebû Bekir hakkında bir bilgim var! İstersen seninle birlikte gidelim?" dedi. Ümm-ül-Hayr, "Olur" deyince, kalktılar, Hazreti Ebû Bekir'in yanına geldiler. Ümmü Cemîl, Hazreti Ebû Bekir'i böyle

perişan bir vaziyette, yaralar ve bereler içinde görünce, kendisini tutamıyarak çığlık kopardı ve: “Sana bunu yapan bir kavim, muhakkak azgın ve taşkındır. Allah’tan dileğim, onlardan öcünü almasıdır.” dedi. Hazreti Ebû Bekir, Ümmü Cemil’e: “Resûlullah ne yapıyor, ne haldedir?” diye sordu. Ümmü Cemîl, Ona: “Burada annen var, söylediğimi işitir” dedi. Hazreti Ebû Bekir de: “Ondan sana bir zarar gelmez, sırrını yaymaz” deyince, Ümmü Cemîl: “Hayattadır, hali iyidir” dedi. Tekrar “Şimdi o nerededir?” diye sordu. Ümmü Cemîl: “Erkam’ın evindedir.” dedi. Hazreti Ebû Bekir: “Vallahi, Resûlullahı gidip görmedikçe, ne yemek yerim, ne de bir şey içerim!” dedi. Annesi: “Sen, şimdi biraz bekle, herkes uykuya dalsın!” dedi. Herkes uyuyup, ortalık tenhalaşınca, Hazreti Ebû Bekir, annesine ve Ümmü Cemîl’e dayanarak, yavaş yavaş Resûlullah’ın yanına vardı. Sarılıp öptü. Müslüman kardeşleriyle kucaklaştı. Ebû Bekir’in (radıyallahü anh) bu hali, Peygamber efendimizi çok üzdü. Hazreti Ebû Bekir: “Yâ Resûlallah! Babam, anam sana feda olsun! O azgın adamın, yüzümü gözümü yerlere sürtüp, beni bilinmez hâle getirmesinden başka bir üzüntüm yok! Bu yanımdaki de, beni dünyâya getiren annem Selmâ’dır. Onun hakkında duâ buyurmanızı istirhâm ediyorum. Umulur ki, Allahü teâlâ, Onu senin hürmetine Cehennem ateşinden kurtarır” dedi. Bunun üzerine Peygamberimiz, Selmâ’nın müslüman olması için Allahü teâlâya yalvardı. Resûlullah’ın (aleyhisselâm) duâsı kabûl olunmuştu. Annesi de hidâyete kavuşup müslümanlığı kabûl etti. Böylece ilk müslümanlardan biri olmakla şereflendi.

Hazreti Ebû Bekir, Peygamber efendimiz ne söylerse, itiraz etmez hemen kabûl ederdi. Hatta herkesin itiraz ettiği meseleleri bile itirazsız kabûllenirdi. Meselâ Peygamberimizin Mi’râc mucizesini kabûl etmeleri böyle oldu. Resûlullah efendimiz, Mi’râc’tan dönüp sabah olunca, Kâ’be yanına gidip Mekkelilere Mi’râcı anlattı. İşiten kâfirler, alay etti. Muhammed aklını kaçırmış, iyice sapıtmış, dediler. Müslüman olmaya niyeti olanlar da vaz geçti. Birkaçı sevinerek Ebû Bekir’in evine geldi. Çünkü bunun akıllı, tecrübeli, hesaplı bir tüccâr olduğunu biliyorlardı. Kapıya çıkınca hemen sordular: “Ey Ebû Bekir! Sen çok kerre Kudüs’e gittin geldin. İyi bilirsin. Mekke’den Kudüs’e gidip gelmek ne kadar zaman sürer” dediler. Hazreti Ebû Bekir: “İyi biliyorum. Bir aydan fazla”, dedi. Kâfirler bu söze sevindiler. Akıllı, tecrübeli adamın sözü böyle olur, dediler. Gülerek, alay ederek ve Ebû Bekir’in de kendi kafalarında olduğuna sevinerek: “Senin efendin, Kudüs’e bir gecede gidip geldiğini söylüyor, artık iyice sapıttı” diyerek, Ebû Bekir’e sevgi, saygı ve güven gösterdiler. Ebû Bekir (radıyallahü anh), Resûlullahın mübârek adını işitince, “Eğer O söyledi ise, inandım. Bir anda gidip gelmişdir” deyip içeri girdi. Kâfirler neye uğradıklarını anlıyamadı. Önlerine bakıp gidiyor ve “Vay canına, Muhammed ne yaman büyücü imiş. Ebû Bekir’e sihir yapmış” diyorlardı. Ebû Bekir hemen giyinip, Resûlullahın yanına geldi. Büyük kalabalık arasında yüksek sesle, “Yâ Resûlallah! Mi’râcınız mübârek olsun! Allâhü teâlâya sonsuz şükürler ederim ki, bizleri, senin gibi büyük Peygambere, hizmetçi yapmakla şereflendirdi. Parlıyan yüzünü görmekle, kalbleri alan, rûhları çeken tatlı sözlerini işitmekle ni’metlendirdi. Yâ Resûlallah! Senin her sözün doğrudur. İnandım. Canım sana feda olsun.” dedi. Ebû Bekir’in sözleri, kâfirleri şaşırttı. Diyecek şey bulamayıp dağıldılar. Şüpheye düşen, imânı zayıf birkaç kişinin de kalbine kuvvet verdi. Resûlullah (aleyhisselâm) o gün Hazreti Ebû Bekir’e “Sıddîk” dedi. Bu adı almakla, bir kat daha yükseldi.

Hazreti Ebû Bekir, Resûlullah’ın en yakın dostu idi. Ondan hiç ayrılmazdı. Onların bu beraberliği, Mekke’den Medine’ye hicrette de devam etti. O’na mağara arkadaşı oldu. Mağara’da üç gün kaldıktan sonra, ikisi bir deveye binerek yolculuk ettiler. Medine’ye varıncaya kadar Resûlullah’ın bütün hizmetini O gördü. Medine’deki mescid yapılırken O’nunla beraber çalıştı. Hiçbir hizmetten, fedâkârlıktan geri kalmadı.

Hazreti Ebû Bekir, Resûlullah efendimizle birlikte bütün harplerde bulunmuş, bir kısmında ordu kumandanlığı vazîfesi kendisine verilmiştir. Çok şiddetli muharebelerde, Peygamber efendimizin muhafızlığını yapmış, Efendimize karşı bedenini siper etmiştir. Bedir’de, Uhud’da, Hendek’te müşriklere karşı büyük kahramanlıklar göstermiştir. Tebük harbinde, sancaktarlık görevini yürütmüştür.

İslâmın zuhurundan 21 yıl sonra Mekke şehri, müslümanlar tarafından feth edildi. Mekke halkı Hazreti Peygamberin huzûruna gelerek İslâm’ı kabûl etmeye başladılar. Hazreti Peygamber, Safa tepesine oturmuş, yeni müslümanların bîatini kabûl ediyordu. Hazreti Ebû Bekir babasının yanına gelerek: “Babacığım! Artık İslâm’ı kabûl etme zamanı geldi. Haydi, seni Resûlullah’ın yanına götüreyim dedi. Ebû Kuhâfe’nin kabûl etmesi üzerine, Hazreti Ebû Bekir, babasının koluna girerek onu, iki cihanın efendisi Muhammed aleyhisselâmın huzûruna getirdi. Ebû Kuhâfe, gayet ihtiyârdı ve gözleri de görmüyordu. Hazreti Peygamber onları görünce ayağa kalktı ve muhabbet dolu bir sesle: “Ey Ebû Bekir! İhtiyar babana niçin zahmet verdin? Onu buralara kadar yordun. Biz

onun ayağına giderdik" diye iltifât buyurdu. İhlâs, takvâ ve sadakat güneşi Hazreti Ebû Bekir "Yâ Resûlallah! Babamın sizin ayağınıza gelmesi daha uygundur" dedi.

Ebû Kuhâfe'nin müslüman olmasıyla Hazreti Ebû Bekir'in ailesi, Muhammed aleyhisselâmın ümmeti içinde hiçbir aileye nasip olmayan büyük bir şeref ve fazîlete erişti. Çünkü bir ailede dört kuşak müslümanlık ve sahabîlik tacını başlarına giymiş oldular. Ebû Kuhâfe, oğlu Ebû Bekir'in halife olduğu günleri gördü. Hazreti Ömer'in hilâfeti devrinde îmânlı olarak âhirete göç etti. Hazreti Ebû Bekir hicretin dokuzuncu (m. 631) senesinde Hac kâfilesi başkanlığında görev yapmıştır. Peygamber efendimizin (aleyhisselâm) son hastalıklarında üç gün imamlık görevinde bulunup, onyedi vakit namaz kıldırmış, üç vaktinde de Peygamberimiz (aleyhisselâm), Ebû Bekir'e (radıyallahü anh) uyarak arkasında namaz kılmışlardır.

Hazreti Ebû Bekir, 10 (m. 632) senesinde, Peygamberimizin vefâtı üzerine Eshâb-ı kiramın sözbirliğiyle halife seçilmiştir. Peygamberlerin sonuncusu olan Muhammed aleyhisselâmdan sonra müslümanların halifesi, yani Peygamberimizin vekîli ve müslümanların reîsi, Hazreti Ebû Bekr-i Sıddîk olmuştur. Ondan sonra da sırası ile Hazreti Ömer, Hazreti Osman ve Hazreti Ali halife olmuşlardır. Bu dördünün üstünlük sıraları, halifelikleri sırası gibidir. Bunlardan ilk ikisinin, yani Hazreti Ebû Bekir ile Hazreti Ömer'in, diğer ikisinden üstün olduğunu Eshâb-ı kiramın ve Tabiîn hazretlerinin hepsi söylemişlerdir. Bu sözbirliğini bütün din âlimleri haber vermektedir. Ebü'l-Hasen-i Eş'âri buyuruyor ki "Hazreti Ebû Bekir ile Hazreti Ömer'in (Şeyhaynın), diğer bütün ümmetten üstün olduğu muhakkaktır. Buna inanmıyan ya cahildir veya inatçıdır" Hazreti Ali (radıyallahü anh) buyuruyor ki: "Beni, Hazreti Ebû Bekir ile Hazreti Ömer'den üstün tutan, iftira etmiş olur. İftira edenleri dövdükleri gibi, onu döverim." Abdülkâdir-i Geylânî hazretleri de (Gunyet-üt-Talîbîn) kitabında buyuruyor ki Peygamberimiz (aleyhisselâm) buyurdu ki: "Allahü teâlâdan istedim ki, benden sonra Ali (radıyallahü anh) halife olsun. Melekler dedi ki: Yâ Muhammed Allahü teâlânın dilediği olur. Senden sonra halife, Ebû Bekr-i Sıddîkdır", Abdülkâdir-ı Geylânî yine buyurdu ki: Ali (radıyallahü anh) dedi ki: Peygamber (aleyhisselâm) bana dedi ki: "Benden sonra halife Hazreti Ebû Bekir olacaktır. Ondan sonra Ömer, ondan sonra Osman, ondan sonra da Sen (radıyallahü anh) olacaksın!"

Hazreti Ali (radıyallahü anh) buyuruyor ki: Ebû Bekir (radıyallahü anh) doğru sözlüdür. Ondan işittim ki, Resûlullah (aleyhisselâm) "Günah işleyen biri, pişman olur, abdest alıp, namaz kılar ve günahı için istiğfar ederse, Allahü teâlâ, o günahı elbette af eder. Çünkü Allahü teâlâ, Nisa sûresi yüzdokuzuncu âyetinde: Biri günah işler veya kendine zulüm eder, sonra pişman olup, Allahü teâlâya istiğfar ederse Allahü teâlâyı çok merhametli ve af ve mağfiret edici bulur buyurmaktadır" dedi.

Resûlullah'ın (aleyhisselâm) vefât ettiği haberi, Eshâb-ı kiram arasında yayılınca herkesin aklı başından gitti. Hazreti Ömer kılıcı eline alıp, "Resûlullah öldü" diyenin kellesini uçururum, deyip ortaya çıktı. Herkes, üzüntüden ve Ömer'in (radıyallahü anh) bu halinden korktuğu halde, Hazreti Ebû Bekir, cesâretini muhafaza ederek, Eshâb-ı kiramın arasına girdi. Onlara Resûlullah'ın da öleceğini, O'nun da bir insan olduğunu bildiren âyet-i kerîmeyi okuyup, te'sîrli sözler söyleyerek nasîhat etti. Halkı sükûna ve huzûra kavuşturdu. Derhal halife seçimi yapıldı. Müslümanlar başsızlıktan, dağınıklıktan kurtarıldı.

Hazreti Ebû Bekir Pazartesi günü halife seçilince, Salı günü, Mescid-i şerîfe gelip, Eshâbı topladı. Minbere çıktı. Hamd ve senadan sonra: "Ey Müslümanlar! Sizin üzerinize halife ve emir oldum. Halbuki, sizin en iyiniz değilim. Eğer iyilik yaparsam bana yardım ediniz. Fenâ bir iş yaparsam, bana doğru yolu gösteriniz. Doğruluk emanettir. Yalancılık hıyânettir. Sizin zayıfınız, bence çok kıymetlidir. Onun hakkını kurtarırım. Kuvvetine güveneniniz ise, bence zayıftır. Çünkü ondan başkasının hakkını alırım. İnşa Allahü teâlâ, hiçbiriniz cihadı terk etmesin. Cihadı terk edenler zelîl olur. Ben Allah'a ve Resûlüne itaat ettikçe, siz de bana itaat ediniz. Eğer ben Allah'a ve Resûlüne âsi olur, doğru yoldan saparsam, sizin de bana itaat etmeniz lazım gelmez. Kalkınız, namaz kılalım. Allahü teâlâ hepinize iyilik versin." dedi.

Resûlullah efendimiz (aleyhisselâm) vefât edince, İslâmiyetten ayrılma tehlikesi birdenbire büyüdü. Her tarafı dehşet bürüdü. Yemen'deki ve başka yerlerdeki memurlar geri gelmeye, kara haberler getirmeğe başladılar. Müslümanlar ne yapacaklarını şaşırdılar. Mekke, Medine ve Tâiften başka bütün Arabistan halkı İslâmiyetten ayrıldılar. Mürtedlerin sayısı yanında müslümanlar pek az idi. Fakat, Resûlullahın halifesi, zamân-ı seâdetteki gelişmeyi hiç değiştirmemeye ve Resûlullahın niyetlerini yerine getirmeye kararlı idi. Halife seçiminden sonra, Eshâb-ı kiram arasında Hazreti Üsâme'nin

sefere gidip gitmemesi hakkında ihtilaf edilmişti. Resûl-i Ekrem (aleyhisselâm) Üsâme'yi sekizbin kişilik bir kuvvetle Şam tarafına göndermişti. Mübârek eliyle Üsâme'ye bir de bayrak vermişlerdi. Ordu henüz Medine'den çıkmamıştı. Resûl-i Ekrem (aleyhisselâm) vefât ettiler. Muhacirler ve ensar (radıyallahü anh) bu kuvvetin Şam'a gönderilmemesini istiyorlardı. Çünkü, bir taraftan yahudi ve hıristiyanlar, diğer tarafdan mürted ve münâfıklar dine saldırıyorlardı. Bu kadar kuvveti kendimizden uzak tutarsak halimiz ne olur! diyorlardı. Hazreti Ebû Bekir, "Kuvvetimiz olmadığını her tarafın boş olduğunu görerek, kurtlar gelip çoluk çocuğumuzu evden çekip götürmeye kalkışsalar, yine bayrağını Resûl-i Ekrem'in (aleyhisselâm) mübârek eliyle verdiği Üsâme'nin (radıyallahü anh) ordusunu Şam'a göndereceğim" buyurup hemen gönderdi. İslâm düşmanları bu hareketi görüp korktular. Müslümanlar kuvvetli olmasaydı, bu kadar kuvveti uzağa göndermezlerdi, dediler. Mürtedlerle (dinden ayrılanlar) muharebeyi göze aldı. Her tarafa birlikler gönderdi. Medine'ye hücuma hazırlanan düşman üzerine, gece şiddetli bir çıkış yaparak, sabaha kadar savaştı. Hepsini dağıttı. Yanındaki askerlerle birlikte, uzakdaki mürtedlerle muharebeye gitmek üzere devesine bindi. Fakat, Hazreti Ali (radıyallahü anh) halifenin devesinin yularını tutup, "Ey Resûlün halifesi! Nereye gidiyorsun? Sana Resûlullahın Uhud muharebesinde söylediğini söylerim. O gün sana (Kılıcını kınına sok! Ölümünle bizi yakma!)buyurmuştu. Vallahi, sana bir hâl olur ise, müslümanlar, senden sonra düzen bulmaz" dedi. Eshâb-ı kiramın hepsi, Hazreti Ali'yi tasdîk etti. Bunun üzerine halife hazretleri Medine-i münevvere'ye döndü. Sonra, onbir kabileye bölükler gönderdi. Bunlardan Hazreti İkrime emrindeki asker, Yemâme'de, Müseyleme'nin kırkbin askerine karşı gelemedi. Halife, Hazreti Hâlid bin Velîd'i imdâda gönderdi. Hazreti Hâlid, Talha ve Sücâh ve Mâlik bin Nüveyre'yi perişan edip, Medine'ye dönmüştü. Yemâme'de de büyük zafer kazandı. Yirmibin mürted öldürdü. İkibine yakın müslüman şehîd oldu. Amr İbn-i Âs (radıyallahü anh) da, Huzâ'a kabilesini hidâyete getirdi. Âlâ bin Hadremi (radıyallahü anh) Bahreyn'de çetin muharebeler yapıp mürtedleri dağıttı. Huzeyfe, Arfece ve İkrime, (radıyallahü anh) Umman ve Bahreyn'de birleşip, mürtedleri bozdular. Onbin mürted öldürdüler. Halife, Hâlid bin Velîd'i (radıyallahü anh) Irak tarafına gönderdi. Hîre'de yüzbin altın cizye aldı. Hürmüz kumandasındaki İran ordusunu bozdu. Basra'da otuzbin kişilik orduyu perişan etti. İmdada gelen büyük ordudan yetmişbin kâfir öldürüldü. Sonra, çeşitli muharebelerle, büyük şehirler aldı. Halife, Medine'de ordu toplayıp, Hazreti Ebû Ubeyde kumandasında Şam taraflarına, Amr İbni Âs'ı (radıyallahü anh) da Filistin'e gönderdi. Sonra Yezîd bin Ebû Süfyân'ı Şam'a yardımcı gönderdi. Sonra asker toplayıp, Hazreti Muâviye kumandasında, kardeşi Yezîd'e yardımcı gönderdi. Hazreti Hâlid bin Velîd'i de Irak'dan Şam'a gönderdi. Hazreti Hâlid, askerin bir kısmını Müseynâ'ya bırakıp, birçok, muharebe ve zaferlerle Suriye'ye geldi.

İslâm askerleri birleşerek Ecnadin'de büyük Rum ordusunu yendiler. Sonra, Yermük'de 46.000 İslâm askeri, Herakliyüs'ün 240 000 askeri ile uzun ve çetin savaşlar yapıp galip geldi. Yüzbinden ziyâde Rum askeri öldürüldü. Üçbin müslüman şehîd oldu. Bu muharebede İslâm kadınları da harp etti. Baş kumandan Hazreti Hâlid bin Velîd'in ve tümen komutanı Hazreti İkrime'nin şaşılacak kahramanlıkları görüldü. Bütün bu zaferler, halifenin cesâreti, dehası, güzel idâresi ve bereketi ile oldu. Yermük savaşı yapılırken, halife Medine'de vefât etti.

Onun devrinde, İslâm devlet idâresinin temelleri sağlamlaşmış, Kur'ân-ı kerîm'in bir hükmü dışına çıkılmadığı gibi, dinden ayrılmak isteyenlere fırsat verilmemiştir. Mürtedlerle yapılan bu harplerden Yemâme'de, birçok hafız şehîd olmuştu, Hazreti Ömer'in de teklifi ile Kur'ân-ı kerîm'in bir kitap halinde toplanması kararlaştırılıp, bu görev Zeyd bin Sâbit'e (radıyallahü anh) verildi. Hazreti Ebû Bekir'in en büyük hizmetlerinden biri de, Kur'ân-ı kerîmi kitap halinde toplatması olmuştur.

Cebrâil aleyhisselâm her sene bir kerre gelip, o ana kadar inmiş olan Kur'ân-ı kerîm'i, Levh-il-Mahfûz'daki sırasına göre okur, Peygamber (aleyhisselâm) efendimiz dinler ve tekrar ederdi. Âhireti teşrîf edeceği sene, iki kerre gelip, tamamını okudular. Muhammed aleyhisselâm ve Eshâbından çoğu, Kur'ân-ı kerîm'i tamamen ezberlemişti. Bazıları da bazı kısımları ezberlemiş, birçok kısımlarını yazmışlardı. Muhammed aleyhisselâm ahirete teşrîf ettiği sene, halife Ebû Bekir (radıyallahü anh) ezber bilenleri toplayıp ve yazılı olanları getirtip, Hazreti Zeyd bin Sâbit'in başkanlığındaki bir hey'ete, bütün Kur'ân-ı kerîm'i kâğıt üzerine yazdırdı. Böylece, Mıshaf veya Mushaf denilen bir kitap meydana geldi. Otuzüçbin Sahâbîbu Mushaf'ın her harfinin, tam yerinde olduğuna söz birliği ile karar verdi. Sûreler belli değildi. Üçüncü halife Osman (radıyallahü anh) hicretin yirmibeşinci senesinde, sûreleri birbirinden ayırdı, yerlerini sıraladı. Altı tane daha Mushaf yazdırıp, Bahreyn, Şam, Basra, Bağdâd, Yemen, Mekke ve Medine'ye gönderdi. Bugün, bütün dünyâda bulunan mushaflar, hep bu yedisinden yazılıp, çoğalmıştır. Aralarında bir nokta farkı bile yoktur.

Hazreti Ebû Bekir, Eshâb-ı kiramın en çok ilim sahibi olanlarındandı. Her ilimde müracaat kaynağı olmuştur. İslâmî ilimlerin bütün meselelerini bilirdi. Nitekim Resûlullah efendimiz O'nun hakkında "Allahü teâlânın kalbime akıttıklarını, Ebû Bekir'in kalbine akıttım" buyurmuştur. Böylece O, Muhammed aleyhisselâmdan sonra insanların en üstünü oldu. Hicrette O'nun yol arkadaşı idi. Mağarada beraber idiler. Hayatı boyunca Peygamber efendimizin yanından hiç ayrılmadı. Her işinde O'nun veziri oldu. Bir meselede Eshâb-ı kiram ile istişâre ederken Hazreti Ebû Bekir'i sağına, Hazreti Ömer'i de soluna oturturdu. Görülecek mesele husûsunda, önce bu ikisinin reyini, görüşünü sorar, sonra da diğer Sahâbîlerin görüşlerine yer verirdi. Çünkü Hazreti Ebû Bekir'in ilmi o kadar yüksekti ki, Eshâb-ı kiramın (radıyallahü anh) en yükseklerinden olan Hazreti Ömer, Peygamber efendimizin Hazreti Ebû Bekir seviyesinde anlattığı şeyleri anlayamazdı. Hazreti Ömer bir gün geçerken, Resûlullahın (aleyhisselâm) Ebû Bekir Sıddîk'a (radıyallahü anh) birşey anlattığını gördü. Yanlarına gidip dinledi. Sonra, başkaları da, gördü ise de, gelip dinlemeğe çekindiler. Ertesi gün, Ömer'i (radıyallahü anh) görünce, "Yâ Ömer, Resûlullah (aleyhisselâm) dün size bir şey anlatıyordu. Bize de söyle, öğrenelim" dediler. Çünkü o dâima, "Benden duyduklarınızı, din kardeşlerinize de anlatınız! Birbirinize duyurunuz!" buyururdu. Hazreti Ömer, "Dün Ebû Bekir (radıyallahü anh) Kur'ân-ı kerîm'den anlayamadığı bir âyetin mânâsını sormuş, Resûlullah ona anlatıyordu. Bir saat dinledim, birşey anlıyamadım" dedi. Çünkü Ebû Bekir'in yüksek derecesine göre anlatıyordu. Ömer (radıyallahü anh) o kadar yüksek idi ki, Resûlullah (aleyhisselâm), "Ben Peygamberlerin sonuncusuyum. Benden sonra peygamber gelmeyecektir. Eğer, benden sonra Peygamber gelseydi, Ömer Peygamber olurdu" buyurdu. Böyle yüksek olduğu halde ve Arabiyi çok iyi bildiği halde, Kur'ân-ı kerîm'in Hazreti Ebû Bekir'e anlatılan tefsîrini anlıyamadı. Çünkü Resûlullah (aleyhisselâm) herkesin derecesine göre anlatıyordu. Ebû Bekir'in derecesi, ondan çok daha yüksekti. Fakat, bu da, hatta Cebrâil aleyhisselâm dahi, Kur'ân-ı kerîm'in mânâsını, esrârını, Resûlullah'a sorardı. Resûlullah Kur'ân-ı kerîm'in hepsinin tefsîrini Eshâbına bildirmiştir. Kur'ân-ı kerîm'in tefsîri için lâzım olan bütün ilimler, Hazreti Ebû Bekir'de mevcûttu. Yaşadığı zamanda Kureyş'in âlimi olarak tanınırdı. Gayet güzel konuşur, Arap dilinin belagatına da vâkıftı. Resûlullahtan (aleyhisselâm) çok feyizlere kavuşmuş, Kur'ân-ı kerîm'in mânâsına ve hakîkatine âit bütün bilgileri bizzat O'ndan almıştır. Kur'ân-ı kerîm'den hüküm çıkarmak husûsunda üstün bir kudret ve maharet sahibi idi. Âyet-i kerîmelerin ve hadîs-i şeriflerin mânâ ve hakîkatlarına hakkıyla muttali (öğrenmiş) idi. Eshâb-ı kiram ve Tabiînin âlimleri, birçok âyet-i kerîmelerin tefsîrini O'ndan alıp bildirmişlerdir.

Hazreti Ebû Bekir'in hadîs ilminde de üstün bir hizmeti olmuştur. Resûlullah'ın her haline ve her işine pek yakından vâkıf bulunuyordu. Eshâb-ı kiram, birçok meselede Resûlullah'ın nasıl hareket ettiğini Ebû Bekir'den (radıyallahü anh) soruyordu. Kendisinden, Hazreti Ömer bin Hattâb, Osman bin Affân, Aliyyü'l-Mürtezâ, Abdurrahmân bin Avf, Abdullah İbni Mes'ûd, Abdullah İbni Abbas, Abdullah İbni Ömer, Huzeyfet-ül-Yemânî, Zeyd bin Sabit (r.anhüm.) ve daha birçok Sahâbî hadîs-i şerîf rivâyet etmişlerdir. Resûl-i Ekrem'in (aleyhisselâm) vefâtından sonra hemen hilâfet işlerine başlaması ve meşgûliyetinin çok olması ve her işittiğini rivâyet edecek kadar uzun yaşamamış olması sebebiyle rivâyet ettiği hadîs-i şeriflerin sayısı azdır. Bunların 142 adet olduğu kaynak eserlerde zikredilmektedir. Resûlullah efendimizden bizzat işiterek rivâyet ettiği hadîs-i şeriflerin bazıları şunlardır:

"Misvak ağzı temizlemeğe, Cenab-ı Hakk'ın rızasına kavuşmağa vesiledir."

"Allahü teâlâ'dan ömrünüzün başında ve sonunda afiyet ve yakîn isteyeniz."

"İmamlar (halîfeler) Kureyştendir."

"Doğruluğa ve iyiliğe dikkat edin, zira bu ikisi Cennete götürür. Yalandan ve kötülükten sakının, zira bunlar Cehenneme götürür."

"Peygamberler miras bırakmazlar. Onların bıraktıkları sadakadır."

"Peygamberler, rûhunun kabz olunduğu yere (vefât ettikleri yere) defin olunurlar."

Ebû Bekr-i Sıddîk'ın (radıyallahü anh), fıkıh ilminde üstün bir yeri vardır. Eshâb-ı kiramın en büyük fakîhlerindendi. Resûl-i Ekrem'in zamanında bile fetvâ verirdi. Resûlullah'tan yayılan bütün ilimlere ve feyizlere ayna olmuştu. İslâmî ilimlerin her meselesini bilirdi (ve hükümlerinin hepsine hakkıyla vâkıftı). Eshâb-ı kiramın içinde "fukahâ-ı seb'a" adı ile meşhûr olan yedi büyük âlimden biri de Hazreti Ebû Bekir idi. Fetvâlarının adedi itibarıyla bunların mutavassıtlarındandı? Kendi hilafeti devrinde kurulan dîni müesseselerden (kuruluşlardan) biri de, "İftâ makamı" (fetvâ makamı) idi. Bu kuruluşun en önemli görevi, fıkhî (dini meseleleri araştırıp, tetkik ve tahkîk edip),

dînî hükümlerde icma'ın (birliğin) hâsıl olmasına çalışmaktı. Müslümanların sorularına cevap vermek sûretiyle, hem onlara faydalı olunuyor, hem de, ilmin gelişmesi temin ediliyordu (sağlanıyordu). İslâmiyetin zimmîlere (gayri müslim vatandaşlara) tanıdığı bütün haklar eksiksiz yerine getirilmekteydi.

Hazreti Ebû Bekr-i Sıddîk, tasavvuf ilminin bütün yüksek marifetlerine kavuşmuştu. Resûlullah'ın kalbine akıtılan feyizlerin, marifetlerin hepsi O'na da verilmişti. Resûlullah'tan sonra Allahü teâlâyı en iyi tanıyan ve en çok ibadet eden O'dur. Tasavvuf, Resûlullahın (aleyhisselâm) izinde bulunmak, O'nun gösterdiği yoldan ayrılmamaktır. İnsanların yaratılışları ayrı ayrı olduğu için tasavvuf yolları da ayrılmıştır. Bu ümmetin sonra gelen evliyâsı, Resûlullah'tan gelen feyizlere, nûrlara iki yoldan kavuşmuştur. Birisi nübüvvet yolu, diğeri de vilâyet yoludur. Müslümanlar, nübüvvet yolunun bütün marifetlerine, Hazreti Ebû Bekir vasıtası ile kavuşmuşlardır. Eshâb-ı kiramın hepsi, Allahü teâlâya bu yoldan kavuştular.

Ebû Bekr-i Sıddîk (radıyallahü anh) Neseb ilminde de yükselmişti. Arapların soylarına âit vak'aları (olaylar) en iyi bilendi. Aralarındaki kan davalarını halleder, O'nun hakemliğine ve kararlarına itirazları olmazdı.

Hazreti Ebû Bekir'in fazîletleri, üstünlükleri çoktur. Bunların her biri, Kur'ân-ı kerîm'in, hadîs-i şerîflerin ve Eshâb-ı kiram ile diğer din âlimlerinin haber vermesiyle anlaşılmıştır. Bu ümmet içinde, Peygamberimizden (aleyhisselâm) sonra olma se'âdetinin sahibi, Ebû Bekir Sıddîk'dır. Çünkü dîni kuvvetlendirmek ve Peygamberlerin efendisine yardım etmek için, malını dağıtmakta, cihad etmekte, yani düşmanlarla şiddetli mücadele etmek ve şânını, şerefini kaybetmekte, öncelerin öncesi odur. Ebû Bekir Sıddîk'ın (radıyallahü anh) diğer müslümanların en üstünü olmasının sebebi, imâna gelmekte, malının çoğunu ve canını feda etmekte ve her türlü hizmette, başkalarının önünde bulunmasıdır. Hadid sûresinin onuncu âyetinde: "Mekke-i Mükerreme'nin fethinden önce malını veren ve cihâd eden kimseye, fetihden sonra malını dağıtan ve cihâd edenden daha büyük derece vardır. Allahü teâlâ hepsine Cenneti va'd etti" âyet-i kerîmesi, onun için indirilmiştir ve yine Tevbe sûresinin yüzüçüncü âyetinde, "Önce imâna gelenlerden, her fazilette öne geçenlerden, hem Mekke'den gelen Muhacirlerden, hem de Medine'de bunları karşılayıp, yardım eden Ensârdan, önde olanlardan ve iyilikte bunların izinde gidenlerden Allahü teâlâ râzıdır. Hepsini sever. Onlar da, Allahü teâlâdan râzıdır. Allahü teâlâ, onlara Cenneti hazırladı. Cennette sonsuz kalacaklardır" buyuruldu.

Feth sûresi onsekizinci âyetinde, "Ağaç altında, sana söz veren mü'minlerden, Allahü teâlâ elbette râzıdır" müjdesine, Ebû Bekir (radıyallahü anh) de dahildir. Nitekim Resûlullah (aleyhisselâm) de "Ağaç altında benimle sözleşenlerden hiçbiri Cehenneme girmez!" buyurdu. Bu sözleşmeye "Bi'at-ür-Rıdvân" denir. Çünkü, Allahü teâlâ, bunlardan râzıdır. Bunlar, bindörtyüz kişi idi.

Bedir Gazâsında, Ramazan-ı şerîfin onyedinci Cuma günü, Temmuz ayının öğle sıcağında, iki taraf hücum etmişti. Resûlullah (aleyhisselâm) Ebû Bekir, Ömer, Ebû Zer, Sa'd ve Sa'îd ile (radıyallahü anhüm) kumanda yerinde oturmuştu, İslâm askeri sıkıntı çekiyordu. Sa'd ve Sa'îd'i (radıyallahü anh) yardımcı gönderdi. Sonra Ebû Zer'i (radıyallahü anh) gönderdi. Sonra, Ömer'i (radıyallahü anh) gönderdi. Bir saat geçti. Ebû Bekir, sıkıntının azalmadığını görerek, kılıcını çekip, atını sürerken, Resûl-i Ekrem (aleyhisselâm) elinden tutup, "Yanımdan ayrılma ya Ebâ Bekir! Bedenime ve kalbime gelen her sıkıntı, senin mübârek yüzünü görmekle hafifliyor. Seninle kalbim kuvvetleniyor." buyurdu. Hicretten evvel altı köle âzâd etmiştir. Yedinci olarak Bilâl-i Habeşî'yi (radıyallahü anh) âzâd edince, hakkında Leyl sûresi onyedinci: "Takvâ sahibi olan Cehennem ateşinden uzaklaştırılacaktır" âyet-i kerîmesi indirildi. İbni Ömer (radıyallahü anh) Resûlullah'dan (aleyhisselâm) bildirdi. Resûlullah (aleyhisselâm), Hazreti Ebû Bekir'e: "Sen benim havuz başında ve mağarada arkadaşımsın" buyurdu. Resûlullah (aleyhisselâm) kâfirlerden mağarada saklanınca, gizli ve aleni herşeyine vâkıf olan sadece Ebû Bekir idi. O ise, sâdık, sıddîk, muhlis mü'minlerdendi. Halini bildiği için, bu korkulu yerde onunla arkadaşlığı tercih etti. Bu hicret Allahü teâlânın izni ile idi. Demek ki, Allahü teâlâ, Habîbine, başka akraba ve yakınlarını değil, özellikle Hazreti Ebû Bekir Sıddîk'ı arkadaş etti. Bu özellik Ebû Bekir'in (radıyallahü anh) şerefini ve diğerlerinden üstün olduğunu göstermektedir.

Hazerde ve seferde Resûlullahdan hiç ayrılmadı, hep yanında bulundu. Bu da Resûlullaha olan sevgisinin doğruluğunu, O'nun arkadaşı olduğunun açık delîlidir. Resûlullahı o kadar severdi ki, malını, canını, her şeyini O'nun için feda etmiş ve her an fedaya hazır halde idi.

Tevbe sûresi kırkıncı: "Mekke kâfirleri onu Mekke'den çıkardıklarında ikinin ikincisi, (ya'nî Hazreti Ebû Bekir) ile

mağaradaydılar” âyeti ile, Allahü teâlâ onu, Resûlullahın ikincisi kıldı. Bunda Hazreti Ebû Bekir için son derece üstünlük vardır. Bazı âlimler, Hazreti Ebû Bekir, çoğu zaman Resûlullahın yanında idi, dediler.

Resûlullahı insanları imâna davet etti. Ebû Bekr-i Sıddîk îmân edenlerin birincisi oldu. Böylece imânda O’nun ikincisi oldu. Sonra Hazreti Ebû Bekir insanları Allah’a ve Resûlüne imâna çağırdı. Birçokları bu çağrıyı kabûl etti. Böylece davette de ikincisi oldu. Her savaşta Resûlullahın yanında idi. Bedir’de de O’nun ikincisidir. Resûlullahı hastalanınca, O’nun yerine insanlara imam olup, öne geçti. Bu husûsta da ikinci oldu. Resûlullahdan sonra O’nun türbesine defin olunmada da ikincisi oldu. Bunlar hep O’na en yakın olma delîlleridir. Allahü teâlâ, Resûlünün arkadaşı olarak, Hazreti Ebû Bekir’i Kur’ân-ı kerîm’de bilhassa bildiriyor ve: “O vakit Peygamber, arkadaşına, mahzûn olma!” diyordu” buyuruyor. Üçüncüleri Allahü teâlâ idi. Allahü teâlânın kendisiyle olduğu bir kimse ise, şüphesiz, şeref ve fazîlet yönünden diğerlerinden üstündür.

Hazreti Ebû Bekir’in ismi geçince, Hazreti Ömer şöyle dedi: “Ömrümdeki bütün amelimin Hazreti Ebû Bekir’in, bir gün ve gecelik ameli gibi olmasını isterdim. O’nun o mes’ûd gecesi ki, Resûlullah (aleyhisselâm) ile birlikte mağaraya gitti. Mağaraya varınca, “Allah için, yâ Resûlallah içeri girmeyin! Ben gireyim, içerde zararlı bir şey varsa, bana gelsin, mübârek zâtınıza bir keder, bir elem gelmesin” dedi ve içeri girdi. İçeriyi süpürüp temizledi. Sağında solunda birçok irili ufaklı delikler gördü. Hırkasını parçalayıp, delikleri kapadı. Bir iki delik kaldı. Onları da ayakları ile kapayıp, sonra Resûlullaha, içeri girmesini söyledi. Resûlullah (aleyhisselâm) içeri girdi ve mübârek başını Ebû Bekir’in kucağına koyup uyudu. Ayağını yılan soktu. Resûlullah uyanır korkusuyla, sabredip, hiç hareket etmedi. Gözyaşı Resûlullahın mübârek yüzüne damlayınca: “Ne oldu yâ Ebâ Bekir?” buyurdu.

Hazreti Ebû Bekir ayağım ile kapattığım delikten bir yılan ayağımı soktu. Ayağımı çekersem çıkıp size zarar vereceğinden korkuyorum, dedi. Resûlullah (aleyhisselâm) ayağını çek buyurdular. Ayağını çekince heybetli ve zehirli bir yılan çıktı. “Ey utanmaz yılan, benim mağara arkadaşıma, sırdaşıma eziyyet etmeğe Allahü teâlâdan korkup, benden utanmıyor musun?” buyurdu. Yılan, “Ey Allahın Habîbi, insanların, cinnin Peygamberi. Sana yalnız insanlar değil, hayvanlar, kuşlar, yılanlar, karıncalar, hepsi âşıktır. Hattâ bu köleniz gözü yaşlı, büyüklerimizden yüksek vasıflarınızı dinlemiş, mübârek yüzünüzü görmeğe âşık olmuştur. Bu mağarayı şereflendireceğinizi biliyordum. Onun için çok zamandan beri bu sıkıntılı mağarada gece gündüz demeyip yolunuzu bekliyordum. Sıddîk, bu karanlık mağaraya sabahı, siz de güneşi getirdiniz. Fakat Sıddîk, sizi görmeme mani olunca benden korku ve haya kalktı. Bu küstahlığa cesâret ettim.” diyerek özür diledi. Resûlullah (aleyhisselâm) özürünü kabûl etti. Hazreti Ebû Bekir’in yarasına mübârek tükrüğünden sürdü. Hemen iyi oldu.

Peygamberimize, (aleyhisselâm) bir gümüş yüzük hediye getirmişlerdi. Hazreti Ebû Bekir’e, “Yâ Atîk, bu yüzüğü bir kuyumcuya götür. Üzerine (Lâ ilahe illallah) yazılsın.” buyurdu. Hazreti Ebû Bekir yüzüğü alıp kuyumcuya götürdü. Bu yüzüğün üzerine “Lâ ilahe illallah Muhammedün resûlullah” yaz, dedi. Resûlullah (aleyhisselâm), böyle emretmemişdi. Fakat Allahü teâlânın ism-i şerîfi ile Resûl-i Ekrem’in ism-i şerîfinin ayrı olmasını uygun görmemişti.

Kuyumcu Hazreti Ebû Bekir’in söylediği gibi yazdı. Hazreti Ebû Bekir kuyumcudan alıp, Resûlullaha (aleyhisselâm) götürürken Hak teâlâ Cebrâil aleyhisselâma, “Çabuk git, Habîbimin yüzüğüne Ebû Bekir ismini yaz, çünkü Ebû Bekir benim ismim ile Habîbimin isminin ayrı olmasını uygun bulmadı. Ben de Habîbimin isminden Ebû Bekir’in ismini ayırmağı uygun görmedim” buyurdu. Cebrâil aleyhisselâm derhal yetişip, mübârek yüzük Hazreti Ebû Bekir’in elinde iken ve haberi yok iken yüzüğe Ebû Bekir ismini yazdı. Sonra Ebû Bekir (radıyallahü anh) yüzüğü Sultân-ı enbiyâya teslim etti. Resûl-i Ekrem (aleyhisselâm) yüzüğe baktılar. Yüzüğün üzerinde (Lâ ilahe illallah Muhammedün Resûlullah, Ebû Bekir Sıddîk) yazılı idi. Hazreti Ebû Bekir’e bu yüzüğün üstüne yalnız Lâ ilahe illallah yazılması söylenmişti. Halbuki fazla yazılmış hikmeti nedir? diye sordular. Hazreti Ebû Bekir çok utandı, terledi. Bir cevap vermeden Cebrâil aleyhisselâm gelip, Hak teâlânın selâmını söyledikten sonra, Ebû Bekir’in kendi adının yazıldığından haberi yoktur, ben yazdırdım. Habîbim üzülmesin buyurduğunu söyledi ve olanları anlattı.

Hazreti Ebû Bekir, müslüman olunca Allahü teâlânın rızası, Habîbullahın aşkı için seksenbin altın fakîrlere sadaka verdi. Kırkbin altını gizli, kırkbini de aşikâre vermişti. Bundan sonra giyecek elbisesi bile kalmamıştı. Sonra eski bir mutaf (keçi kılından dokunmuş elbise) eline geçti. Arkasına giydi. Namaz vakitleri haricinde göğsüne kadar tandıra girer, mutafı arkasına alırdı. Namazları evinde kılardı. Böylece üç gün geçti. Resûlullah (aleyhisselâm) dördüncü gün sabah

namazından sonra Eshâb-ı kirama dönerek,“Ebû Bekir Sıddîk üç gündür mescide gelmiyor. Acaba hasta mıdır, gidip hatırını soralım” buyurdular. O sırada Cebrâil aleyhisselâm siyah mutaf giymiş vaziyette geldi. Resûl-i ekrem Cebrâil aleyhisselâmı görünce rengi değişti. Ey kardeşim Cebrâil bu ne haldir? diye sordular. Yâ Resûlallah gökteki bütün melekler böyle giydiler, dedi. Neden bu şekilde giydiler diye sorunca, Yâ Resûlallah! Hazreti Ebû Bekir Hak teâlânın rızası ve senin dinin uğruna, kırkbini gizli, kırkbini de aşikâre olarak seksenbin altın sadaka verdi. Hiç giyeceği kalmadığı için üç gündür mescide gelemedi. Hak teâlâ sana selâm edip, Hazreti Ebû Bekir’e bir elbise gönderilmesini emir buyurduğunu haber verdi. Resûl-i Ekrem (aleyhisselâm) eshâbına, “Kimde bir fazla elbise varsa versin! Hak teâlâ ona çok sevâb verip, Firdevs Cennetinde bana komşu yapacaktır.” buyurdu. Eshâb-ı kiramın hiçbirinin fazla elbisesi yoktu. Sonunda bir Sahâbî başka birisinden bir elbise bulup, Hazreti Ebû Bekir’e gönderdi. Hazreti Ebû Bekir o elbiseyi giyip, Resûl-i Ekrem’in huzûru ile şereflenmek için yola çıktı. Henüz huzûra varmadan Cebrâil aleyhisselâm gelip, Yâ Resûlallah! Hak teâlâ sana selâm edip, Ebû Bekir’i karşılamanızı emir buyurdu, dedi, Resûlullah (aleyhisselâm) Hazreti Ebû Bekir’e karşı çıkıp musâfeha etti. Bütün Eshâb-ı kiram da musâfeha edip, hepsi candan Hazreti Ebû Bekir’e duâ ettiler.

Eshâb-ı kiramın büyüklerinden Ebû Sa’îd-i Hudrî (radıyallahü anh) şöyle bildiriyor: Birgün Resûlullah (aleyhisselâm) hutbe okuyordu. Hutbelerinde: “Allahü teâlâ bir kulunu dünyâ ile kendi katında olan arasında serbest bıraktı. O da, Allahü teâlâ katında olanı seçti” buyurdu. Hazreti Ebû Bekir bunu duyunca ağladı. Kendi kendime, bu zatı hangi şey ağlatıyor. Kulunu Allahü teâlâ, dünyâ ile kendi katında olan arasında serbest bıraktı, o da Allahü teâlâ katında olanı seçti. Ebû Bekr-i Sıddîk bizim en âlimimiz idi. Resûlullahın (aleyhisselâm) Ona, “Ey Ebû Bekir, ağlama! Arkadaşlığı ve malı bana Ebû Bekir’den daha bereketli olan yoktur. Eğer ümmetimden dost edinseydim, Ebû Bekir’i edinirdim. Fakat İslâm kardeşliği ve muhabbeti vardır.” Hazreti Ebû Bekir’in mescide açılan kapısı hariç, diğer bütün kapıları kapattırdı. “Onun kapısında nûr görüyorum.” buyurduğundan, âlimler, bu kendisinden sonra onun halifeliğine işârettir, dediler.

İbni Münzir, Hazreti Ali’den (radıyallahü anh) bildirir: “Bu ümmetin Resûlullahdan sonra en üstünü Ebû Bekir, sonra Ömer, sonra Osman’dır (radıyallahü anh)” sonra da kendisinin olduğunda ittifâk vardır. Hazreti Ebû Bekir’den başka hiç kimse Cebrâil aleyhisselâmdan vahiy işitmemiştir. Resûlullah efendimiz, Mi’râc gecesi Cebrâil aleyhisselâma: “Ümmetimin hepsine sual, hesap var mıdır?” diye sordu. “Ebû Bekir’den başka herkese vardır. Ona, (Buyur! Hesapsız Cennete gir!) denilecektir. O da (Yâ Rabbî! Dünyâda beni sevenleri bana bağışla, onlarla birlikte Cennete girelim) diyecektir.”

Diline hâkim olmak, lüzumsuz hiçbir söz söylememek için mübârek ağzına taş koyardı. Mecbûr olmadıkça asla dünyâ kelâmı söylemezdi. Bir hadîs-i şerîfte: “Ebû Bekir’in imânı, bütün mü’minlerin imânları ile tartılsa, Ebû Bekir’in imânı ağır gelir” buyuruldu.

Hazreti Ömer anlatır: “Tebük gazâsında, Resûlullah (aleyhisselâm) herkesin sadaka getirmesini emir buyurmuştu. O sırada benim de malım çok idi. Her zaman Hazreti Ebû Bekir hepimizden fazla sadaka verirdi. Bu sefer de ben en fazla vereyim düşüncesiyle malımın yarısını götürdüm. Resûlullah, “Ey Ömer evine ne kadar mal bıraktın!” buyurdu. Bunun kadar da evimde var dedim. O esnada, Ebû Bekir (radıyallahü anh) geldi. Resûlullah (aleyhisselâm) O’na da, “Evine ne kadar mal bıraktın!” buyurdu. Hiç bir şey bırakmadım dedi.“İkinizin arasındaki fark, cevaplarınız arasındaki fark kadardır.” buyurdu.

Hazreti Ebû Bekir ile Ebûdderdâ (radıyallahü anh) beraber bir yolda giderken, dar bir yere geldiler. Hazreti Ebûdderdâ önde, Hazreti Ebû Bekir arkada yürürlerdi. O sırada, karşıdan Resûl-i Ekrem parlak ay gibi göründü. Hazreti Ebûdderda’ya hitaben: “Neden Ebû Bekir’in önünde yürüyorsun! Onun daha üstün olduğunu bilmiyor musun? Böyle gitmek edebe aykırı değil midir?” buyurdu. Ebûdderdâ (radıyallahü anh) hatasını anlayıp tevbe etti.

Birgün Eshâb-ı kiram Resûlullaha, Hazreti Ebû Bekir’den şikâyet için gelip, “Yâ Resûlallah! Hazreti Ebû Bekir, odasında yalnız başına ciğer kebabı yer, kokusunu duyarız, bizi hiç davet etmez” dediler. “Bir daha böyle yaptığında, bana haber verin, beraber evine gidelim!” buyurdu. Birgün haber verdiler. Resûl-i ekrem, hemen kalkıp, Hazreti Ebû Bekir’in evine gitti. Ateş ve kebap yoktu. “Yâ Ebâ Bekir, sen ciğer kebabı yiyor muşsun, bize de var mıdır?” buyurdu. Yâ Resûlallah, ben ciğer kebabı yemiyorum, pişen kendi ciğerimdir, dedi. Resûlullah, bunun nasıl olduğunu sorunca: “Hak teâlâ, bana İslâm Dinini nasîb etti. Habîbine dost eyledi. Eshâb-ı kiram arasında büyük yer verdi. Acaba kıyâmet gününde hâlim ne olur, bu kadar ni’metin şükrünü yapabilir miyim, diye korktuğumdan, ciğerim kebap oluyor” cevabını verdi. Bunu

işitince, Eshâb-ı kiramın, Hazreti Ebû Bekir'e olan muhabbetleri daha çok arttı.

Birgün Resûlullah efendimiz, Eshâbı ile mescidde otururken, Cebrâil aleyhisselâm geldi. Resûl-i Ekrem'e, Hazreti Ebû Bekir'in bir saat ibâdeti yetmiş yıllık ibâdet yerini tutar, dedi. Resûl-i Ekrem, birşey söylemeyip, Hazreti Bilâl'e Ebû Bekir'i (radıyallahü anh) çağırmasını emir buyurdu. Hazreti Ebû Bekir'e haber gidince, hemen yola çıktı. Resûlullah Hazreti Ebû Bekir'i karşıdan görünce, karşılayıp, yanına oturttu. Evde ne yapıyordun diye sordu. Hatırıma şu gelmişti: "Hak teâlâ Cenneti ve Cehennemi yarattı. Her ikisini de dolduracağını diledi (takdîr etti). Hak teâlâdan, vücudumu Cehennemi dolduracak kadar büyük yapmasını diledim. Böylece hem Hak teâlânın takdîri yerine gelmiş, hem de bütün insanlar Cehennem korkusundan kurtulmuş olurlar cevabını verdi. Eshâb-ı kiram, Hazreti Ebû Bekir'in bu yüksek arzulu duâsını çok beğenip, O'na, hayır duâ ettiler.

Resûl-i Ekrem bir gün: "Bu gün içinizde oruçlu olan var mıdır?" buyurunca; Hazreti Ebû Bekir, ben oruçluyum, dedi. "İçinizde kim, bugün cenâzede bulundu?" buyurdu. Hazreti Ebû Bekir, ben bulundum, dedi. Yine: "İçinizden kim, bugün bir fakîre yemek verdi?" buyurdu. Hazreti Ebû Bekir, ben verdim cevabını verdi. Sonra: "İçinizden kim, bugün hasta yokladı?" buyurdu. Hazreti Ebû Bekir, ben yokladım dedi. Bunun üzerine Resûl-i Ekrem (aleyhisselâm): "Bu kadar hasletlerin bulunduğu kimse, muhakkak Cennete girer" buyurdu. Cennete girmekten maksat, kötü işlere yapılan cezayı görmeden, hesapsız Cennete girmektir, denilmiştir.

Resûlullah efendimiz (aleyhisselâm) bir hadîs-i şerîfte buyurdu ki: "Bize her ni'met verene, iyilik edene mükâfatını verdik. Fakat Ebû Bekir'in iyiliğinin, ikramının karşılığını veremedik. O'na, Hak teâlâ hazretleri, kıyâmette ikramda bulunacak, mükâfatını verecektir. Bana Ebû Bekir'in malının verdiği fayda gibi hiç kimsenin malının faydası olmadı. Dost edinseydim, Ebû Bekir'i edinirdim. Fakat ben Hak teâlânın dostuyum." Hazreti Ömer: "Hazreti Ebû Bekir, bizim Seyyidimiz, büyüğümüz, hayırlımızdır. Resûl-i Ekrem'e hepimizden çok sevgilidir" buyurmuştur.

Hazreti Ebû Bekir, Resûlullahın vefâtından sonra, her geçen gün biraz daha zayıflıyordu. Birgün kızı Âişe-i Sıddîka hazretleri bu zayıflamanın sebebini sordu. Cevabında: "Beni, Muhammed aleyhisselâmın ayrılığı böyle zayıflattı" buyurdu.

Hazreti Âişe anlatır: Babam vefât edince, Eshâb-ı kiram nereye defn edelim diye tereddüde düştüler. O halde uyumuşum. Kulağıma, "Dostu dosta kavuşturun" diye bir ses geldi. Uyandım, Eshâb-ı kirama anlattım. Onlar da aynı sesi işittiklerini söylediler. Hatta mescidde namaz kılanlar da, işittik dediler. Artık müşavereye lüzum kalmamıştı. Habîb-i Ekrem'in yanına defn ettiler.

Hazreti Ebû Bekir, son hastalığında: "Halifeliği kime bırakacağım husûsunda tekrar istihâre ettim. Hak teâlâdan, rızâsına uygun olmasını diledim. Bilirsiniz, yalan söylemem. Hiçbir akıllı kimse de, Hakteâlâya kavuşma zamanında kendisine iftira edilmesini istemez ve müslümanları aldatmayı uygun bulmaz" buyurdu. Orada bulunan Eshâb-ı kiram, ey Allah'ın Resûlünün halifesi! Senin doğruluğunda şüphemiz yoktur. Söyleyeceklerini söyle dediler. Şöyle buyurdu: Gecenin sonuna doğru uyumuşum. Resûl-i Ekrem'i rüyada gördüm. İki beyaz elbise giymişti. O elbiselerin eteklerini ben tutuyordum. O sırada elbiseler yeşil olup, parlamağa başladı. Bakanların gözlerini alırdı. İki yanında, uzun boylu, gayet güzel yüzlü, nûr elbiseli ve bakanlara neşe veren iki kimse vardı. Resûl-i Ekrem selâm verip musafeha etmekle beni şereflendirdi. Mübârek elini göğsüme koydu. Üzüntüm gitti. "Yâ Ebâ Bekir, seni çok özledik, kavuşma zamanı yaklaştı" buyurdu. Uykuda o kadar ağlamışım ki, evdekiler uyanmışlar. Sonradan bana söylediler. Ben de seni özledim, yâ Resûlallah dedim. "Bu ümmet için âdil, sâdık, yerde ve gökte herkesin rızasını kazanmış, zamanın en temiz olan Fârûk'u (Hazreti Ömer'i) halife seç!" buyurdular. Yanındakileri göstererek: "Bunlar, dünyâda vezirlerin, vefâtın zamanında yardımcıların, Cennette komşularındır. Bana senin isminin gökte melekler arasında, yerde halk arasında Sıddîk olduğunu haber verdiler" buyurdu. Yâ Resûlallah, anam babam sana feda olsun, bu iki kişiyi tanıyamadım ve onlar gibi kimse de görmedim, dedim. "Bunlar Cebrâil ve Mikâil'dir" buyurdular. Sonra gittiler. Uyandım. Yüzüm gözyaşlarımdan ıslanmış, evdekiler baş ucumda ağlıyordu.

Hazreti Ebû Bekir (radıyallahü anh) ölüm hastalığında çocuklarını Hazreti Âişe'ye, iki oğlan, iki kız olarak ısmarladı. Hazreti Âişe, benim bir kız kardeşim var, ikincisi hangisidir? diye sordu. "Hanımım hâmiledir. Kızı olacağını zan ediyorum" buyurdu. Hakîkaten vefâtından sonra, hanımının bir kızı oldu.

Hazreti Ebû Bekir (radıyallahü anh), hicretin onüçüncü yılında vefât edince, Medine'de herkes ağladı. Hazreti Ali (

radıyallahü anh) işitince, ağlayarak geldi ve “Hilâfet bugün tamam oldu” buyurdu. Kapı önünde durup:

Yâ Ebâ Bekir! Sen, Resûlullahın sevgilisi, arkadaşı, dert ortağı, sırdaşı ve müşaviri idin. Önce İslama gelen sensin. Senin imânın, hepimizin imânından daha saf oldu. Senin yakînin, daha kuvvetli, Allah’dan korkun daha büyük oldu. Herkesten zengin, herkesten daha cömert sen idin. Resûlullaha en şefkatli, en yardımcı, sen idin. Resûlullah ile sohbetin, hepimizin sohbetinden daha iyi idi. Hayır sahiplerinin birincisi sensin. Senin iyiliklerin, hepimizinkinden çoktur. Her iyilikte ileridesin. Resûlullahın huzûrunda, senin derecen en yüksek oldu. O’na en yakın, sen oldun. İkramda, ihsânda, güzel huylarda, boyda, yaşda, O’na en çok benzeyen, sen oldun. Allahü teâlâ, sana, çok mükâfat versin ki, Resûlullaha herkes yalancı derken sen, doğru söylüyorsun, inandım dedin. Sen, O’nun kulağı ve gözü gibi idin. Allahü teâlâ seni, Kur’ân-ı kerîmde (sıdk) ismi ile şereflendirdi. Resûlullaha, en sıkıntılı zamanlarında yardımcı oldun. Sulhda, O’nun huzûrunda, harplerde, O’nun yanında idin, O’nun ümmetinin halifesi, O’nun dininin koruyucusu idin. Câhiller dinden çıkarken, sen İslâm dinine kuvvet verdin. Herkes şaşırdığı zaman, sen kükremiş arslan gibi ortaya çıktın. Herkes dağılırken sen Muhammed Mustafa’nın (aleyhisselâm) yolunu tuttun. Eshâbın az konuşanı ve en belîği, edîbi sen idin. Her sözün, her buluşun doğru, her işin temizdi. Gönlün herkesten kuvvetli, yakînin hepimizden sağlam idi. Her işin sonunu, önceden görür, geri kalmışları İslama sokarak aydınlatırdın. Mü’minlere şefkatli, af edici baba idin. İslâm’ın ağır yükünü sen taşıdın, İslâm’ın hakkını herkes elden kaçırırken, sen yerine getirdin. Sen rüzgarların oynatamıyacağı bir dağ gibi idin. İşin doğruluk idi, ilim idi. Sözün mertçe, doğruyu bildirmek idi. Gerici düşüncelerin, bozuk inançların kökünü kazıdın. Hak dinin ağacını diktin. Güçlükleri, müslümanlara kolaylaştırdın. Küfür ve mürtedlik ateşini söndürdün. Allah’ın dinini, sen doğrulttun. İslama, imâna sen kuvvet oldun. Göklerde, melekler arasında, senin derecen çok büyüktür. Muhacirler ve Ensâr arasında, senden ayrılık yarası çok derindir) buyurdu. Ve çok ağladı. Mübârek gözlerinden yaşlar aktı. Sonra: “Allahü teâlânın kaza ve kaderine râzı olduk. Verdiği elemleri kabûl ettik. Yâ Ebâ Bekir! Resûlullahdan ayrılık acısından sonra, bize senin vefâtından daha acı bir musîbet gelmedi. Sen mü’minlere sığınak, dayanak ve gölge idin. Münâfıklara karşı çok sert ve ateşli idin. Allahü teâlâ, seni Muhammed aleyhisselâmın huzûruna kavuştursun! Bize, senden ayrılma acısı için sabırlar ve ecirler versin! Bizleri, senden sonra, azmaktan, sapıtmaktan korusun” buyurdu. Eshâb-ı kiramın hepsi, sessizce, Hazreti Ali’nin sözlerini dinledi. Sonunda hepsi, hüngür hüngür ağladı.

Yine Hazreti Ali, ilk İslâm’a gelen ve en önce Resûlullah (aleyhisselâm) ile kıbleye karşı namaz kılan Ebû Bekir’dir” buyurdu. O’nun her sözü, dinleyenin ve okuyanın kalbine tesir etmektedir.

Buyurdu ki:

“Takvâ akıllıca yapılan işlerin en güzelidir. Hakka asî olmak ahmakça yapılan işlerin en çirkinidir. Verilen emâneti yerine getirmek en üstün doğruluk sayılır. Hıyânet olarak da, en önde yalan gelir.”

Bir defasında bilmeden şüpheli birşey yiyip hemen anlayınca zorla istifra edip, midesini boşalttı ve sonra şöyle duâ etti: “Allahım, bilmeden yaptım. Çıkarabildiğim kadarını çıkardım. Beni bundan ve damarlarımda kalanlardan sorguya çekme!”

Birine nasîhat veriyordu. Sonunda şöyle buyurdu: “Ey kardeşim, sana yaptığım tavsiyeyi aklında tut ve kaybolmamasına dikkat et! Ölümü özüne sevdir. Nasıl olsa gelecek.” Çok kerre dilini parmağıyla tutar ve: “Başıma gelen herşey bunun yüzündendir” derdi. Binekte iken devesinin yuları düşse, verin demez, deveyi çöktürür alırdı. Sebebini sordular, “Resûlullah bana, insanlardan birşey isteme diye emretti” buyurdu.

“Allah sevgisini hâlis olarak tadanı, bu sevgi, dünyâyı istemekten alı koyar ve bütün insanlardan uzaklaşır, kesilir.”

“Ömrünü faydasız, boş şeylerle geçiren, tarlaya tohum ekme vaktini kaçırmış olur. Vaktinde tohum ekmeyen ise, hasat zamanında pişman olur.”

“Ne söyleyeceğine ve ne zaman söyleyeceğine dikkat et!”

Ordu kumandanlarını bir yere gönderdiği zaman, onlara: “Kadınları öldürmeyiniz, çocuklara dokunmayınız, ihtiyârlara tecâvüz etmeyiniz, meyvalı ağacı kesmeyiniz, ma’mur yerleri tahrip etmeyiniz, haddi tecâvüz etmeyiniz, korkmayınız ve gıdadan başka bir maksatla koyun ve deve kesmeyiniz ve manastırlarına çekilmiş insanlara zarar vermeyiniz” diye emirler ve nasihatler verdi.

Bir hutbesinde buyurdu ki: “Ey insanlar! Allah’tan af ve afiyet isteyiniz. Çünkü mü’mine, İslâm’dan sonra af ve afiyetten daha hayırlı bir şey verilmemiştir.”

“Müslümanlardan hiçbiri, diğerini hakîr görmesin! Zira müslümanların küçüğü, Allah yanında büyüktür.”

“Allahü teâlâdan, kendisini, kıyâmet gününde cehennem ateşiden korumasını isteyen bir kimse, mü’minlere karşı çok merhametli ve ince kalbli davransın!”

Oğlu Abdurrahmân’ı, komşusu ile münâkaşa ederken gördü ve oğluna gücenerek: “Oğlum, komşu ile dedikodu yapma! Şu gördüğün insanlar dağılır gider ve sen yine komşunla başbaşa kalırsın” dedi.

Yine bir hutbesinde: Ey insanlar!

Allahü teâlânın “Ey imân edenler, siz kendinize bakınız, siz doğru yolda bulundukça, yoldan çıkanların size zararı olmaz” (Mâide-105) âyet-i celîlesini okuyorsunuz, fakat onu yerine koymuyor, başka mânâda kullanıyorsunuz. Zira ben, Resûl-i Ekrem’den şöyle buyurduğunu işittim: “İnsanlar kötülüğü görüp mani olmadıkları zaman, Allahü teâlânın, onların hepsini azâba uğratmasından korkulur” dedi.

Bir gün Eshâb-ı kirama hitaben buyurdu ki: “Allahü teâlâ size dünyâyı fethettirecek, kapılarını açacaktır. Siz, ihtiyâcınızdan fazlasını almayınız!”

“Bilmiş ol ki, sabah namazını kılan kimse, Allah’ın himâyesindedir. Allah’ın hakkını küçümseme, zira yüzüstü seni Cehenneme atar.”

“Allahü teâlâya olan hâlis sevginin zevkine varan, dünyalıktan vazgeçer ve bütün insanlardan yüz çevirir.”

Hazreti Ömer’e şöyle tavsiye buyurdu: “Hak ağırdır. Ağır olduğu kadar da acıdır. Ve aynı zamanda faydalıdır. Bâtıl ise hafif ve aynı zamanda belâlı ve zararlıdır. Eğer tavsiyeme uyarsan, henüz erişemediğin ve mutlak sûrette sana ulaşacak olan ölümden sevimli bir şey senin için olamaz. Vasıyyetime uymazsan da gaybda olan ölümden daha çok buğz ettiğin bir şey olmaz. Halbuki onu önlemeğe gücün yetmez.”

“Kişinin kelâmı, aklının beyânı, faziletinin tercümanıdır.” Yine bir hutbesinde buyurdu ki: Bütün hamd ve senalar Allahü teâlâya mahsûstur. O’na hamd eder. O’ndan yardım dilerim. O’ndan af niyaz eder, O’na inanır, O’na güvenirim. Hidayeti Allah’tan bekler, sapıklık düşüklük, şüphe ve körlükten O’na sığınırım. Allah’ın dürüst yürümeyi nasip ettiği kişi dosdoğru yol alır, onun saptırdığı ise ne bir dost, ne de bir mürşid bulabilir.. Bütün varlığımla inanırım ki, Allah’tan başka ilâh yoktur. O tektir ve şeriki yoktur. Mülk ve saltanat O’nundur, hamd O’nadır. Dirilten de öldüren de O’dur. Ve O, hiç ölmeyen diridir. Dilediğini yüceltir, dilediğini alçaltın Bütün hayırlar O’nun elindedir, O, her şeye gücü yetendir.

Bütün varağımla inanırım ki, Muhammed Mustafa (aleyhisselâm) O’nun kulu ve Peygamberidir. “O’nu hak ve hakîkat olan dîni tebliğ vazîfesiyle göndermiştir ki, Hak din diğer dinlere galip gelsin. Putperestler beğenmeseler de bu böyledir.” (Tevbe 33). O’nu bütün insanlığa bir rahmet ve bütün insanlık için bir dayanak ve delîl olarak göndermiştir. O gönderildiği zaman insanlar, olabilecekleri hallerin en kötüsü içindeydiler. Bilgisizlik karanlıklarına gömülmüş durumdaydılar. Dinleri uydurma, davetleri yalan ve sahte idi. Allahü teâlâ hakîkat dînini Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâm ile azîz kıldı.

Ey mü’minler, Allah sizin gönüllerinizi birbirinize ısındırdı. O’nun ni’meti sayesinde sizler kardeş haline geldiniz. Daha önceleri bir ateş çukurunun tam kenarında idiniz. Sizi oradan çıkaran O oldu. İşte, Allah size işâretlerini böyle apaçık gösterir ki, doğru yola kavuşabilirsiniz. O halde ey îmân edenler! Allah’a ve O’nun Resûlüne tam uyun! Allahü teâlâ: “Resûle uyan, Allah’a uymuş demektir. Eğer yüz çevirirlerse ey Peygamberim, bu onların bileceği bir şeydir. Biz seni onların başına bekçi göndermedik.”buyurmaktadır. (Nisa, 80).

Ey îmân edenler! Size her işte, her durumda Allahü teâlâdan korkmanızı nasîhat ederim. Hoşunuza giden işler kadar, size zor gelen durumlarda da hakîkate sarılın. Şunu bilin ki, doğru söz dışında hiçbir kelâm hayır ve yarar getirmez. Yalan söyleyen, yaradılış hikmetini saptırmış, bunu yapan ise, helak olmuştur. Ey insanlar! Büyüklenmekden sakının. Topraktan yaratılıp, yine toprağa dönecek olan bir varlığın kibirlenmesi de, ne demek oluyor? Bugün var, yarın yok olan bir varlığın kendini beğenmesi ne kadar anlamsız!..

Ey insanlar! Çalışın ve nefislerinizi, içinde yer alacakları ölüm ötesi için hazırlayın. Önünüzde çözümü zorlaşan şeyleri Allah’ın ilmine havale edin. Öbür âleme geçmeden önce bir şey hazırlayın ki, oraya vardığınızda karşınıza çıksın. Çünkü Allahü teâlâ, “Mahşer gününde herkes, dünyâda hayır ve kötülük olarak yaptığı her şeyi hazır bulacak ve isteyecek ki, kötülüklerle arasında uzak bir mesafe bulunsun. Allah size kendinden korkmanızı emreder. Allah kullarını çok esirgeyicidir.” (Âl-i İmrân-30).

O halde, Allah’tan korkun, O’nun emir ve yasaklarına iyice kulak verin. Sizden önce gelip geçenlerden de ibret alın. Ve unutmayın ki, Rabbinizin huzûruna mutlaka çıkarılacak ve küçük-büyük bütün davranışlarınızın karşılığını bulacaksınız. Bununla beraber Allah dilediğini bağışlayabilir. O bağışlayıcı ve affedicidir.

Kendinizi iyi tanıyın, sadece kendi noksanlarınızla meşgûl olun. Yardım istenilecek tek kudret sahibi Allahü teâlâdır. O’nun dışında hiçbir güç, ne yapabilir, ne bozabilir.

“Muhakkak Allah ve melekler, sürekli olarak O Yüce Peygambere salât ve selâm getirirler. Ey îmân edenler! Siz de o Yüce Peygamber’e salât ve selâm edin.” (Ahzâb-56)

Allah’ım! Kulun ve Peygamberin Muhammed Mustafa’ya (aleyhisselâm) salât ve selâmların en seçkiniyle salât ve selâm et! Bizleri de o âlemlerin Efendisine salât ve selâm etmekle şereflendir, yücelt! Bizleri, ona gönül verenler arasında haşr et! Bizleri onun havzından su içen bahtiyarlardan kıl! Allah’ım, sana boyun eğmemiz husûsunda bize yardımcı ol! Bizleri düşmanlarımız karşısında muzaffer kıl!..

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Tabakât-ı İbni Sa’d cild-3, sh. 169

2) Hilyet-ül-Evliyâ cild-1, sh. 28

3) Câmi’u Kerâmât-il-Evliyâ cild-1, sh. 75

4) Târîh-i Hulefâ sh. 3, 26

5) Tehzîb-üt-tehzîb cild-5, sh. 315

6) El-A’lâm cild-4, sh. 102

7) Tezkiret-ül-Huffâz cild-1, sh. 1

8) Kâmûs-ul-a’lâm cild-1, sh. 696

9) Savâik-ul-Muhrika sh. 9

10) El-Kâmil fi’t-târîh cild-2, sh. 160

11) Târîh-ul-ümem-i ve’l-mülûk cild-4, sh. 46

12) El-İstiâb cild-2, sh. 243

13) El-İsâbe cild-2, sh. 341

14) Sahîh-i Buhârî Bab-ül-hicre

15) Müsned-i Ahmed İbni Hanbel, cild-1, sh. 1

16) Sahîh-i Müslim Fedâil-üs-Sahâbe

17) Tuhfe-i İsnâ Aşeriyye sh. 28

18) Hucec-i katiyye sh. 8

19) İkd-ül-ferîd, cild-2, sh. 142